

באהבה ובאמונה

בס"ד • כ טבת ה'תשפ"ו שמות • גליון 1540 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת השבת: ירושלים 16:16 ת"א 16:34 חיפה 16:24 ב"ש 16:32
צאת השבת: ירושלים 17:31 ת"א 17:33 חיפה 17:30 ב"ש 17:31

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
headoffice@emeir.org.il
הכנסות קודש למכון מאיר
חוק המודעות באחריות המפרסם בלבד

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

תיקון הגוף ותיקון הנפש

"ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה" (שמות א טו).

רש"י מסביר: שפרה - זו יוכבד ונקראת שפרה על שם שמשפרת את הולד, דהיינו דואגת לגוף התינוק, ופועה - זו מרים, על שם שפועה ומדברת והוגה לוולד כדרך הנשים המפייסות תינוק בוכה. דהיינו, דואגת לנשמת התינוק שיחוש בחום ובאהבה.

לא רק תינוקות זקוקים לבניין הגוף והנשמה כאחד אלא כל אדם באדם הוא אדם זקוק לשמור על בריאות גופו ויחד עם זה להאיר את נשמתו ולחזק את נפשו. נפש בריאה בגוף בריא.

נכון לעכשיו, לא רק הפרט צריך לבנות את הגוף והנפש אלא אף האומה כולה.

אמנם בדורנו, דור קיבוץ גלויות ותחייה לאומית, עיקר עיסוקו של הדור הוא בבניין הגוף הלאומי - כלומר מדינה חזקה כלכלית וצבאית, במיוחד בעת מלחמה. אבל אל לנו להזניח את הטיפול והטיפוח של הצד הרוחני-הנשמתי של האומה, שמכוחו התקיימה אומתנו אלפי שנים בזמנים קשים, שנראו לכאורה חסרי כל תקווה, ומכוחו תתקיים אומתנו לנצח. לכן יש לחזק את החינוך הערכי בכלל ובפרט - להנחיל את ערכי הנצח היהודיים שנמסרו לנו מדור לדור בתורתנו הקדושה. כמו-כן חובה עלינו להרבות באהבה ובאמונה שאף הם הכרחיים לצמיחתנו, ומתוך כך נזכה לראות עין בעין בהתממשות דברי הנביא יחזקאל (לו, כה-כו): "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם... ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם..."

מהמצפה לישועה השלמה

צ"ר הנכ"ן ב"ש

- 2 שורש, ציץ ופרח
הרב אמיר דומ
- דע לפני מי אתה עומד
הכנה לתפילת העמידה
הרב אברהם אנגל
- 3 וקורא לך שם חדש
הרב יורם אליהו
- מעשי ציפורה אשת משה
הרב אשר בוחבוב
- 4 מעז יצא מתוק
הרב יואב מלכא סיפור
- 5 מחזירה את האור
הרב ליאור לביא
- חזרה בתשובה
הרב שלמה אבינר
- 8 אהיה אשר אהיה
הרב חגי לונדין

6 להיפתח לזוגיות
לאחר שנות נישואין רבות
אסתר אברהמי זוגיות 6

איך צומחים מנהיגים?
אורית דהן חינוך 6

ערוץ מאיר לילדים בעמוד 7

היו שותפים בהוספת יהדות באהבה!

• אלפי שיעורים
• קירוב רחוקים
• מאות תלמידים
• ערוץ ילדים
• אולפן גיור

לתרומות למכון מאיר:
בטלפון 02-6461328
באתר meirtv.com
או סרקו את הברקוד

שורש, ציץ ופרח

המושבים הנחמדים "ישרש" ו"ציץ" שבשפלה, קמו בשנת תש"י ע"י עולים יוצאי מרוקו וטריפולי. הם זכו להיקרא **על שם כנסת ישראל**, כפי שמתואר עם ישראל בהפטרת פרשת שמות: **"הבאים ישרש יעקב, יציץ ופרח וישראל, ומלאו פני תבל תנובה"** (ישעיהו, כ"ז, ו').

באיזו תקופה עוסקת נבואת ישעיהו זו?

רש"י מלמד ש"הבאים" משמע **לשעבר** - (כמו בפתיחת פרשתנו: "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה") - "הלא ידעתם מה עשיתי בראשונה עם הבאים למצרים, אשר השריש יעקב, צצו ופרחו שם עד אשר מלאו פני תבל תנובה".

לעומתו תרגם יונתן בן עוזיאל: "יתכנסון מביני גלותהון, ויתובנו לארעהון. תמן יתלידון דבית יעקב, יפשוון ויסגון דבית ישראל, וימלון אפי תבל בני בנין". נתרגם את התרגום בחזרה למקורו: **יתכנסו מכל הגלויות וישבו לארצם**, שם יולידו, יפרו וירבו עם ישראל, וימלאו את התבל כולה בצאצאים. הנבואה עוסקת בנו - בדורות הגאולה וקייבוץ הגלויות.

המלבי"ם מחדד עוד יותר, כמתנבא ממש: "דמה את ישראל אחרי הגלויות וההרג אשר עברו עליהם, לכרם שחרב כולו עד לכלה, ולא נשאר ממנו רק השורש, והשורש הזה "ציץ ופרח" והתרבה כ"כ עד שמלאו פני תבל תנובה, ויהי לכרם חמר גדול אשר עליו יושר השיר הזה!" - כלומר, קייבוץ הגלויות

יתרחש אחרי חורבן וכיליון חרוץ, אשר יתיר מן הגפן כולה רק שורש - והוא יתפתח מחדש בעוצמה עד לאין ערוך.

והנה מצאנו שני תהליכים היסטוריים שונים, שני "מנגנונים" משלימים בהנהגת הקב"ה את עם ישראל בגלות ובגאולה, ושניהם מופיעים **כבר במצרים, וכן לעתיד לבוא**, בדורותינו אלה.

המנגנון הראשון מתואר בדיוק נמרץ בתחילת הפרשה: **"וכאשר יענו אותו - כן ירבה וכן יפרוץ"**. זהו גם בדיוק המבנה של המתואר בנבואת ההפטרה: "ישרש יעקב, יציץ ופרח ישראל, ומלאו פני תבל תנובה". ידוע שכיסוח אגרסיבי של מיני צמחים מסוימים, גורם לצימוח פראי ועוצמתי. אצלנו בישוב כוכב השחר, הידוע באיכות ובכמות ההדסים הגדלים בשדותיו, ניתן לראות את ה"התעללות" בשיחי ההדס הגזומים, אשר לא די לחקלאים בגיזום העמוק שעברו בסוף הקיץ לכבוד חג הסוכות, הם עוברים עם הלבירים ושורפים ממש את "שרידי" הצמח. והתוצאה? המוני הדסים משולשים, חזקים ומובחרים, לשנה הבאה לטובה...

וגם בדורות הללו ה"פנטז" הזה מצליח, למרות כל הכאב והצער, ואולי בזכותם, ועם ישראל זוכה לפריחה בלתי נתפסת, רוחנית וגשמית, שלא הייתה לו מעולם עדיין, ועוד צפויה להמשיך עד לחידוש ימינו כקדם בתוספת מרובה.

ה"מנגנון השני" מופיע בהפטרה מיד בפסוקים

הבאים: "הקמפת מפהו הפהו, אם פהרג הרהגו הרה. פסאפה קשלקה תריבנה...". בין אם נפרש כמשפט החלטי או כשאלה רטורית, מתואר כאן המבנה המוכר לנו בלשון חז"ל - **"מידה כנגד מידה"**: "תניא, הנה רבי אומר: מנין שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו? - שפאמר: פסאפה קשלקה תריבנה" (סוטה, ח). 'בסאסאה' = סאה בסאה, מידה במידה.

כלומר, המבנה השני של ההנהגה מכוון כלפי החשבון האלוקי עם כל מי שהיה שותף פעיל מתוך כוונת זדון, בסבלם המתמשך של ישראל בגלות. עיקרון זה כבר מוכר לנו מדברי יתרו, שברח מתפקיד היועץ הבכיר של פרעה כאשר גזר ללכות את ישראל. כאשר נוכח שלבסוף נידונו פרעה וכל חילו במים, מידה כנגד מידה מול גזירתם לדון את ישראל במים, הביע את התפעלותו מן הדין האלוקי: **"כי בדבר אשר זדו עליהם!"** - **"בקדירה שבישלו, בה התבשלו"**.

כי אמנם הכרה אלוקי יש לפעמים במכה שתקדם לרפואה, ובחשיפת השורש לפני הצימוח והפריחה המרהיבה. אולם אין בכך כדי לפטור את הרשעים מדינם, ומאחריות למעשיהם המעוותים, עד שיתברר לעיני כל אפסי ארץ "כי גדול ה' מכל האלוהים", ומשפטיו אמת וצדק. יתגלה קלון העמים והתרבות, המצרים לישראל, ויפיע אור ישראל המטהר ומברך את העולם כולו: "ומלאו פני תבל תנובה".

פותחים סידור

חיבור מחדש לעבודת התפילה

הרב אברהם אנגל*

הזה ישנן מחיצות המפרידות בין נשמתנו ובין ה'. הגוף, הצרכים, התאוות, הטרדות, כל אלו שייכים ל"מטה" ואנו צריכים לפשוט אותם מעלינו, להשתחרר מהכבלים הכובלים אותנו לפחות לזמן קצר, לשעת התפילה.

הכנה שנייה: "צריך שייתן עיניו למטה". אנו צריכים לדעת את מקומנו, "הא- להים בשמים ואתה על הארץ", ומתוך כך אנו גם מתפעמים ומודים על חלקנו, אשרינו שזכינו לשעה זו של רוממות.

הכנה שלישית: "שיויתי ה' לנגדי תמיד". כדברי הגמרא הידועים: המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכניה כנגדו, שנאמר: "שיויתי ה' לנגדי תמיד". כמוכן, תודעת "שיויתי ה'" ראויה ומומלצת בכל עת ובכל שעה, אך כמה אנחנו באמת מצליחים לקיים אותה בחיי היום-יום... התפילה היא שעת כושר מיוחדת שבה אפשר למקד את תשומת הלב, לפנות כל עינינו אחר מדענתנו, ולראות עצמנו כניצבים נוכח פני ה'.

הרמח"ל (מסל"ש יט) הפליא לתאר את גודל השעה: **"אמנם מי שהוא בעל שכל נכון, במעט התבוננות ושימית לב יוכל לקבוע בלבו אמיתת הדבר, איך הוא בא ונושא ונותן ממש עמו יתברך, ולפניו הוא מתחנן ומאווה הוא מבקש, והוא יתברך שמו מאזין לו מקשיב לדבריו, כאשר ידבר איש אל רעהו, ורעהו מקשיב שומע אליו"**.

בכל תפילה, למד את פירושה, רשום את המצוה הכוונה בסידורך והשתדל לכוון בה. שים לב למהות חלקי התפילה העיקריים: שלוש ברכות ראשונות - שבה; הברכות האמצעיות - בקשה; שלוש ברכות אחרונות - הודאה. כשאתה מגיע לברכת מודים, שהה לרגע והרהר: איזו הודאה יש בלבך ממש כעת? על מה תוכל להודות לקב"ה ברגע הזה? העלה הודאה זו במחשבתך באמירת "מודים אנחנו לך", מתוך שמחה ובלב שלם. זכור שבכל ברכה אתה יכול לכוון לבקשה פרטית מעניינה של אותה ברכה. רפואה ב"רפאנו", פרנסה ב"ברך עלינו", חכמה ב"אתה חונן" ועוד. ב"שומע תפילה" תוכל לבקש כל בקשה שתחפוץ, בכל תחום. אל תתבייש! הקב"ה ממתין למוצא פיך.

איך עומדים לפני ה'?

"אמר רבי ישמעאל בר יוסי, כך אמר אבא: המתפלל צריך שייתן עיניו למטה ולבו למעלה... כלומר: שיחשוב כאילו עומד בשמים ויסיר מלבו כל תענוגי עולם הזה וכל הנאות הגוף, כעניין שאמרו קדמונים: כשתרצה לכוון - פשוט גופך מעל נשמתך. ולאחר שיגיע לזו המחשבה, יחשוב גם כן כאילו הוא עומד בבית המקדש, שהוא למטה, מפני שעל ידי זה תהיה תפילתו רצויה יותר לפני המקום".

הכנה ראשונה לתפילה: "צריך שייתן... לבו למעלה". אנחנו נמצאים למטה, בעולם הגשמי, ובעולם

דע לפני מי אתה עומד - הכנה לתפילת העמידה

במהלך הלימוד שלנו סיימנו את ביאור ברכות השחר, חשבנו לפנות עכשיו אל תפילת העמידה, שהיא החלק המרכזי של התפילה, ולזה ניחד את לימודנו במפגשים הבאים.

התפילה נקראת עבודה שבלב, וכשמה כן היא, צריכה מאיתנו את כל הלב, את כל תשומת הלב, את כל כוונת הלב וכל בינת הלב. על כן התפילה מצריכה הכנה ראויה, הכנה של העומד לפני המלך: ניקיון הגוף, ניקיון וסידור המלבושים, וכמוכן ניקיון וריכוז המחשבה. להלן כמה עצות.

השתדל לסלק מעצמך כל מחשבה זרה (=מחשבה שאינה קשורה לתפילה), והתמקד אך ורק בסידור ובמילים הכתובות לפניך. שהה כמה שנית, רכו את מחשבותך וחשוב: לפני מי אני עומד? לפני מלך מלכי המלכים!

נסה לדמיין שאתה כהן העומד בבית המקדש ומקריב קרבנות בשם כל ישראל. היעזר בעצתו של הבן-איש-ח:

"עצה טובה להיות לאדם למזכרת שירשום על דף הסידור שלו קודם תפילת העמידה מילים אלו: ירושלים ובית המקדש וקודש הקודשים". תוכל גם להדביק בסידורך תמונה קטנה של בית המקדש. דע, כל מילה שלך נקלטת, מתקבלת ופועלת אצל הקב"ה."

תפסת מרובה - לא תפסת: כדאי שתבחר ברכה אחת

התורה הגאולגית

שיחות

הרב צבי יהודה לפרשת שמות

וקורא לך שם חדש

1. מיחידיות לציבוריות

היום - שמחתנו כפולה, אומר הרב צבי-יהודה בפתחתו לספר שמות, סיימנו את ספר בראשית שהוא ספר האבות, אבותינו, והאבות מספר שתיים - שהם שנים עשר השבטים. היום אנחנו מתחילים מסכת חדשה, חומש שמות, שבו אנו מתחילים להופיע בתור עם, בתוך מציאות מיוחדת של ציבור. מהערך הפרטי אנו עוברים לערך ציבורי, לאומי. כאן מתחיל להתגלות, "אשר בחר בנו מכל העמים". צדיקים, חסידים, יחידים, יש גם אצל אמות העולם, אבל החידוש שלנו בהיסטוריה, הגאונות המיוחדת שלנו, הצדקות הספציפית שלנו בעולם, היא מצד היותנו עם, ציבור, כלל. ההבחנה הזו שבין ציבוריות ליחידיות היא הבחנה יסודית. אחת ההשלכות של זה היא, שמה שהוא יותר כללי וציבורי, הוא פחות בחירי. חופש הבחירה של האדם, הבחירה לבחור בין טוב לרע, הוא רק באופן אישי פרטי, אבל ככל שמתרחבת המסגרת של האדם מיחידיות לכלליות - פוחתת הבחירה. אדם חברתי כבר אינו בחירי, כך אנחנו שייכים למין בני האדם, ואין לנו בחירה בזה,

הרב יורם אליהו
ר"מ במכון מאיר

את דברי הרב דוד טביל מינסקר בעל ה"נחלת דוד" על הש"ס, מגדולי תלמידיו של הגר"א, שכתב ספר מחשבתי גדול בשם "בית דוד", בו הוא מבאר באריכות, שכל פירוד בעם ישראל הוא פירוד בשם ה', פירוד בשכינה, פירוד בתוך "ושכנתי בתוך בני ישראל", וכך הם דבריו. שורש אחדותו יתברך שמו, מחייב שיהיו כלליות העם הקדוש הישראלי מתאחדים יחד באהבה ואחוה ורעות, אגודים יחד צמודים כאיש אחד, מבלי שום פירוד והתחלקות... כי אחדות העם הקדוש הישראלי מעיד על אחדותו יתברך שמו, ולזאת מבוואר עוון המחלוקת כי הוא ממש כעבודה זרה, יען כי הפירוד ההווה מן המחלוקת, הוא הפך האחדות וכאילו מעיד על עצמו שאין לו חלק באלוקי ישראל" (בית דוד, דרוש ו').

אמנם יש שמביאים הוכחה מפרשתנו שאפשר לקרוא לו רשע, שהרי כתוב "ויאמר לרשע למה תכה רעך?" אומר הרצ"ה, יש לדייק שלא משה קרא לו רשע, אלא שהתורה קובעת באופן מוחלט שהאיש הזה רשע, התורה יכולה לקרוא לו רשע, בית דין יכול לקרוא לו רשע, אבל זה לא אומר שאתה רשאי לקרוא לו כך, נכון שיש בעם ישראל מדרגות שונות ושמות שונים, יש צדיקים ויש רשעים, אבל הם בתוך עם ישראל, "ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך", מצד שייכותו של כל אדם מישראל למציאות הכללית הזו, אין אפשרות לכנותו בשם רשע.

ואנו שייכים בעל כורחנו לחלק מסוים ומיוחד של האנושות, ה' בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון" ועם הוא פחות אנושי ויותר אלוקי. (כדברי הרב זצ"ל, במדבר שור בדרוש ה-34, "אין הבחירה החופשית כי-אם בנוגע לפרטים של ישראל, אבל בנוגע לכלל ישראל, כרת ה' יתברך כבר ברית עמנו, היינו שאי אפשר שיהיה חס ושלום כלל ישראל נבדל ונפרד מקדושת שמו יתברך ברוך הוא").

אנו עוסקים עכשיו בסדר התחדשות היצירה שלנו בתור עם, בעל פסיכולוגיה ציבורית מיוחדת. "עם זו יצרתי לי" - זאת התכונה המיוחדת של נשמת ישראל: "יצרתי לי". ישראל ואורייתא חד. נשמת ישראל זו אורייתא. "רוחי אשר עליך", אדון כל הנשמות, יצר לנו נשמה זו, כי חלק ה' עמו, והיא הולכת ומתגלה בהמשך הדורות.

2. אל תקרא לו רשע

לכלל ישראל יש שם מיוחד, המתחדש בפרשה שלנו, שם השייך לעצמיותו, ובכלל הזה יש פרטים יחידים. יש בגמרא קידושין (כח, א) בירורים הלכתיים לגבי מי שמכנה שם לחבר, שם נאמר, הקורא לחברו... רשע - יורד עמו לחייו, ויש דיון בראשונים מה הכוונה בזה. אבל ההגדרה הזו מספיקה, אומר הרצ"ה, אי אפשר לקרוא לחברו רשע בשום פנים ואופן, קריאת שם רשע לאדם מישראל היא זיוף וסילוף מציאות, סילוף שם מזעזע. הרצ"ה היה מזכיר פעמים רבות

הרב אשר בוחבוב
ר"מ במכון מאיר

שעשתה מעשה פריעה, נעצר המלאך ועל זה נאמר "למולות" שתי מילות: מילה ופריעה. בהסבר האלשיך הקדוש בפסוק "מי יעלה לנו השמימה" שפסוק זה ראשי התיבות "מילה" ובסופי תיבות השם הקדוש, שנכתב ולא נקרא, לומר שהכל תלוי ב'מילה' בתחילת שליחות משה עד שיעלה למרום. פה גימט' מילה לתקון פיו ומשה זכה להיוולד מהול שזה טוב: "ותרא אותו כי טוב הוא שנולד מהול" לעומת מצרים שנקראת 'ערוות הארץ' ו'פרעה' שאותיותיו פה-רע. ובפרשיות אלה אנו מתקנים את פגם הדיבור וזוכים לספר ביציאת מצרים בחג ה'פה-סח כנאמר בהגדה לשון פה', ואפילו כולנו חכמים כולנו יודעים את התורה, מצווה עלינו לספר ביציאת מצרים. וזה מתחיל מנישואי משה לציפורה צר-פה ביצירת הפה, כשמה בטהרת עוף הציפור בנגע הצרעת, המתקנת את פגם הדיבור, משה מצרפה' לעם ישראל, ולדורות, כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח.

מעשי ציפורה אשת משה

משה רבנו, בבורחו מפרעה, מגיע למדיין ויושב על הבאר. שם הוא פוגש את בנותיו של יתרו, ומצילן מיד הרועים ומשקה את צאנו. בשמוע יתרו זאת, הוא נותן את ציפורה בתו למשה. נשאלת השאלה מי אותה דמות שזוכה להיות אשתו של גדול הנביאים ומה מסתתר בתהליך גרותה? משה רבנו בורח ליתרו, שהיה כהן מדיין, ומסביר 'רבינו בחיי': "חפיש משה מקום שאינו קשור לפרעה ומצא עוד מיוסף, שרק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה, וזהו היה חק במצרים, הלך לו לאזור הכהנים, וליתרו כהן מדיין היו שבע בנות שיכול היה להינשא לאחת מהן לאחר גירות, לניתוק מפרעה והלך לשם".¹

יתרו היה יועצו של פרעה, וכשראה את משה רבינו שברח מפניו, זרקו לבור לעשר שנים, וציפורה הייתה מאכילה אותו בסתר. במדרש מובא מדוע נקרא שמה ציפורה - "שטיהרה בית אביה מעבודה זרה ככהן המטהר בדם הציפור את נגעי הבתים".² לאחר הגילוי בסנה לשליחות משה רבנו למצרים, הוא לוקח את ציפורה ואת שני בניה בדרך במלון. ישנה סכנה שאליעזר לא היה מהול, כיוון שקבע עם יתרו שבנו הראשון יהיה נתון לו, ולא מל עד אז, "וַיְהִי בִּדְרָךְ בְּמִלּוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ ה' וַיִּבְרָךְ הַמִּיתוֹ; וַתִּקַּח צִפְרָה צֶרֶת וַתְּקַרְתָּ אֶת עַרְלַת בְּנֶיהָ וַתַּגַּע לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חָתָן דְּמִים אִתָּה לִי".³ מעשה זה לא מובן, לאחר הסנה וקבלת שליחותו של משה. לפתע מגיע מלאך להמיתו מפני שלא את בנו, וציפורה מצליחה להציל את משה רבינו על ידי צור

1. רבינו בחיי שמות פרק ב פסוק כא
2. מדרש אגדה (בבב) שמות פרק ב פסוק כא
3. שמות פרק ד פסוק כד - כה (פרשת שמות)
4. ראה רבינו בחיי שהצילה אליעזר בנה ומשה לא היה במקום לא כפירוש הזוהר שזה היה במשה.
5. פנים יפות שמות פרק ב פסוק כא (פרשת שמות)
6. שמות פרק ד פסוק כו (פרשת שמות)
7. רשב"ם במדבר פרק יב פסוק א (פרשת בעלותך)
8. שמות פרק ד פסוק י (פרשת שמות)
9. שפתי כהן שמות פרשת שמות
10. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מב עמוד א
11. דברים פרק ל פסוק יב (פרשת נצבים)

מעז יצא מתוק

הימים ימי ההסגר של מגפת הקורונה. החוצות שממו מכוח "גזירת המלכות" להיסגר בד' אמותינו איש איש בביתו. זו הייתה שעתם היפה של בעלי כנף והולכי על ארבע שנראה היה ש"זוממים" לערער את "חזקתם" של בני האדם על רשות הרבים. להקות ציפורים מלקטות בשלווה זרעונים על כבישי הישוב באין מפריע. הייתי רגיל להטות אוזן ולהתבשר משירתן של ציפורי השיר. נדמה היה שלפתע רשות ניתנה להן להביע מיטב זמרתן.

מפעם לפעם הייתי מטה אוזן למוטיב החוזר ומשתמש בו כפתיח ללחן חדש שלי. הולכי על ארבע חצו את גבולות אזורי המחיה שלהם והופיעו לפתע במקומות שלא היינו רגילים לראותם כלל. ביטחונם העצמי פרח לעילא. נזכרתי אז שסיפר לי אחי על סדרת טלוויזיה מאלפת - "אחרי האנושות" המתארת בתסריט דמיוני את התפשטות הטבע ושיבתו לפראיותו הקדמונית בהעדרם של בני אדם מעל פני כדור הארץ.

בימים נוראי הוד ובלתי נשכחים אלו נגזר על בני משפחה להתבודד, להתייחד ולהיסגר יחדיו. יש שבעבורם היו אלו שעות איכות ויש שהתבודדות זו שנגזרה עליהם הייתה עבורם "שעות

בלאי" וחורבן. אותן משפחות זוגות שערכי המשפחה והזוגיות היו נר לרגליהם הייתה זו עבורם הזדמנות לטפח ולהעמיק קשרים. הורים גילו טפח וטפחים חדשים מעולמם של ילדיהם. חשפו והעמיקו ערוצי תקשורת שהדעת לא הייתה פנויה לטפחם בימי שגרה: זוגות גילו את קסמה המיוחד של התחדשות הזוגיות, גברים הישירו לראשונה מבט אל נשותיהם והודו בפה מלא: "הרי את מחודשת לי!!"

אך לעומתם היו גם זוגות ש"עושר" הפנאי היה "שמור להם לרעתם" ועורר משקעים ישנים שנחו בשלווה על קרקעיתה של תת ההכרה ולפתע התפרצו אל פני השטח באיזו מין אלימות טקטונית הרסנית, התעוררו ותפסו את מקומם בחזית הנישואין מבלי שבני הזוג ידעו כלל לקדם את פניהם במענה הולם ויצירת. זוגות אלה הגיעו לא פעם עד משבר שלא אפשר להם לחלוק עוד את חייהם יחדיו.

חברינו הקרובים דפנה וראובן בלומן (שם בדוי) בעלי תשובה ותיקים, שניהם באמצע שנות הבינה. וכיוון שלזרע של קיימא לא זכו עד עתה מנהג יפה מן היפה היה להם בשבתות השנה להרבות אורחים בביתם, וכשמספרם היה יורד מתחת לעשרה נדמה היה להם שנתחללו שבתם וחגם. מנהג זה שקנה אצלם שבתה שנים רבות נדחק עד שהושבת כליל בימי ההסגר. לפתע הרגישו עצמם בודדים כל כך!! "צל

שתיקותיהם" הלך והתארך... מפעם לפעם היו מתאמצים ליצר צל צילה של תקשורת אך השעמום הלך וגבה, הלך וגבר וכבר "צר היה להם המקום..". ואז הגיע ליל הסדר.

הלילה הם יצטרכו לשאול זה לזו מה נשתנה ולראות עצמם כאילו הם יוצאים ממצרים יחדיו. סגולת הלילה הקדוש "ליל השימורים" טפחה גם על פניהם ונפתחו לפניהם "מעיינות תהום רבה" של ידידות וחובה עמוקה. וכך היו הולכים ומספרים כל אותה הלילה ביציאת מצרים עד שכמעט ועלה עמוד השחר. נס היציאה לחירות של זוגיותם הקיפאוונית חשפה לפניהם אוצר בלתי נדלה של חשק ותנופת "בניין עדי עד". ומאותו ליל שימורים, משגילו את סוד היחד, דומה שכבר לא חשקה עוד נפשם להרבות אורחים בביתם. לא היה גבול לאושרם שהלך והתבסס על קרקעיתו המוצקה של "אי-זוגיותם", אותו הרחיבו טיפחו והעמיקו מעתה מידי שבת וחג.

שנה חלפה ועוד שנה ולמרות שהותרה רצועת ההסגר גם את ליל הסדר הבא חגגו בגפם. חלפה עוד שנה ועוד שנה והם עדיין ב"חדר הייחוד" שלהם, שרויים תוך ענן בדידותם המזהירה.

אט אט נפתחה שוב דלתם. תחילה בחריקה קלה, כבהיסוס של התרגלות מחודשת להרגל ישן ואהוב. אחר כך, כבר בפעימת לב של ממש, אבל הפעם, לא עוד במנוסה ומפלט מן הזוגיות שלהם אלא כריקוד חגיגי בין פנים לחוץ, בין היחיד ליחד.

חלפה שנה, ועוד אחת... בליל סדר אחד הומה אדם, בעת שהיו שרים כולם "והיא שעמדה" בגרון גדול חשה לאה רגישות חריגה לריחות וסלידה ממטעמי הסדר אותם כה אהבה. זיק חי שנדלק במעמיקה... לאה שמרה את הדבר בלבה, אותות החיים גברו ובדיקה רפואית אישרה את מה שכבר חדלו שניהם לקוות: לאה הרה!!

חודשי הריון היו רצופים גילה ורעדה, כל דופק כקול דודי דופק, כל תנועה זעירה ברחם נשאה עימה ניחוח של נס. הנה נפתח לפניהם שער נוסף של יציאת מצרים שלא חלמו לבוא בו. בא היום וכן יפה נולד - בכי ראשון פרץ את דממת ביתם המאופקת וקולו נישא והתמזג יפה עם זמרתם ויצוץ של ציפורי החצר ודומה היה שאף הן הרגישו בדבר.

הבהרה סיפורי המדור: מהם סיפורי אמת "מטושטשים" של בע"ת (ובתוכם הכותב). ורובם פרי ה"דמיון" או חלקיקי אמת ש"חוברו יחדיו". אלא אם יצויין אחרת y.malka02@gmail.com

נחישות

ציפורה רוזנברג

שמות הבאים לגלות-גלויים אך מיד הפסוק יודך אנחנו באפלה. אין להפיר נפש חיה גזירת הכתדה אפופה בערמה

ועלות לבמה שתי דמיונות משפחות ופועות להביא תוחלת לגבורות כחיות אוהזות מאות נושאות עברים בלי תנאים נחישות ללדת אמה בחבלי גאולה בטרום תבואה...

עברות אפיונות מונעות הטבעה במי נהר מתניקים או במים כבדים כי מים רבים לא יוכלו לכבות עם עצום במאד פאשר יענו אותו פן יבנה וכן יפרץ.

מילדות כולדות ראות אור בתבות צופות למקחוק באיתנות מצפות לבתים ולשולשות כהנים ומלכים.

מחדירות מסרים נוטפי סם חיים גבונה הקרבה אהבה אמונה פנים לים מכסים.

תלחש לי סוד הננייה החדשה של דור תקינה חיים לי יש חיים בדם נאש

לתגובות ziporarov@gmail.com

תורה מול מדע

שיחות עמוקות בתורה ורחבות ידע במדע - בין תורה למדע, הכפירה וביקורת המקרא, חשיבות לימודי המדע ועוד...

מאת הרב שלמה אביר והרב ד"ר אריאל רוט 235 עמ', כ. קשה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
בדני ספרים רח' אבן ישראל 3 ירושלים

סיפור אלוקי. ואנחנו פה בשביל לתת את המענה האנושי, בשביל להוביל את ההיסטוריה בהתאם ליעד האלוקי שלה. אז ככל שאנחנו יותר פועלים בממד הזה, ככה באמת הדברים יתגלגלו יותר לטובה, בעזרת ה'. כך שהשיקולים הם תמיד מורכבים. זה גם מה נכון צבאית ומדינית ובינלאומית ואסטרטגית והכול, וגם מה נכון ערכית ותורנית ואמונית, ולאור תפיסת התורה את העולם ואת החיים."

לקראת סיום דיצה מוסיפה נקודת אור בהבנת שליחותם של כלל החטופים: "המלחמה המשיכה כל עוד היו חטופים בעזה. והחטופים היו ההצדקה של הממשלה, של מדינת ישראל, לנהל מלחמה נגד החמאס. המצב של מדינת ישראל התהפך לחלוטין ממדינה מפוחדת, מכווצת, לא מעזה להגיב על שום דבר שקורה, למדינה שיכולה להפציץ ולהתנקש בחיי רמטכ"לים וכל מיני, בשטחים של מדינות ריבוניות אחרות. חופשי, כן, מעצמה אוזרית. וזה בזכות החטופים... וזה שליחות, שליחות של החטופים, שהם עשו אותה למען כולנו."

החזית השמינית

דקות הסיום של הסרט מוקדשות למה שדיצה מכנה "החזית השמינית", החזית על זהותה של מדינת ישראל: "מה זהות שלנו כמדינת ישראל? מה אנחנו עושים פה בעצם, על חבל הארץ המדמם הזה? בשביל מה התכנסנו כאן? מה אנחנו מחפשים?"

ומתפיסת המדינה כ"מקלט בטוח", כגישת הצינונות הקלאסית, בוחרת אור להגדיר את המדינה כבית: "אנחנו לא מקלט בטוח, אנחנו בית. ובית זה מקום שבו בן אדם מתגלה באמת שלו, מתגלה בזהות הכי אותנטית שלו, הוא לא צריך לעשות הצגות על אף אחד, הוא לא צריך להתלבש מיוחד, כמו כשהוא יוצא החוצה, אלא הוא הכי אמיתי וכנה ופתוח ומרגיש בנוח, וככה עם ישראל צריך להרגיש במדינה שלו."

"זה אומר שמדינת ישראל צריכה לבטא את המהות הכי אותנטית ועמוקה שלנו כעם, של העם היהודי. אנחנו פה כדי לבנות ממלכת כהנים וגוי קדוש, ועם ישראל הוא ממלכת כהנים, זה אומר שיש לנו תפקיד ושליחות כלפי משפחת העמים, להביא להם את הבשורה האלוקית, להביא אותם אל הגאולה, להראות להם את הדרך לשם. זה התפקיד של עם ישראל, ובשביל זה הקמנו מדינה."

דיצה אור, עם כל נשות ישראל הגיבורות והצדקניות שבדור הזה, כותבות פרק מפואר ויוצא דופן בתולדותיה של האומה, שקמה מעפר, וכלבנה בהתחדשותה, החלה מחזירה את האור הא-לוהי אל עבר העולם כולו.

באיחור של כשבועיים, צפיתי בסרט התייעודי המופלא ומעורר ההשראה על דיצה אור, "אור חוזר - מסע האמונה של דיצה אור, אמו של פדוי השבי, אבינתן אור" (בהפקת ארגון "חותם"). הניסיון הדל שלי, להדהד שוב את העוצמה הבלתי רגילה שקורנת ממנו היא בבחינת מעט מן האור, אבל קשה שלא להחזיר אור מהאור החוזר שבוקע מכל משפט בסרט הזה. כל כך הרבה יסודות נאמרים בו בפשטות ובבהירות - באמונה ובביטחון; בגבורה אישית ולאומית; בשליחות ובאחריות ובהירות ועוד ועוד.

ובעולם חדשותי תוזיית שבכל רגע כמעט משהו הרה-גורל מתרחש בו, הרגשתי שדווקא החזרה אל סלע היסוד שלנו, שנחצב מנשמתה של דיצה, יכולה להעניק לנו יציבות ועוצמה פנימית בימים של טלטלות עולמיות ולאומיות. המהלך התמטי שחזרו את הסרט - מתפילת חנה בשילה, מקום מגוריה של משפחת אור - "אל הנער הזה התפללתי", והבקשה לה' שיחזיר את הנער, מרטיט ומרגש.

דיצה מתארת איך ששת ילדיה ניסו להחזיר לה את התקווה בתוך המשבר הקשה: "הילדים ניסו לאושש אותי קצת ולהחזיר לי את האוויר. הם אמרו: לפחות אנחנו יודעים שהוא חטוף. יש אנשים שנעלמו, שהתפוגגו, שלא יודעים איפה הם..." אמרתי להם: "אני מצטערת, זה בכלל לא מעודד אותי וזה לא נותן לי שום דבר, כי איך זה יכול לחזק אותי לדעת שהבן שלי, האהוב שלי, היפה שלי, נמצא בידיים של המפלצות הכי אכזריות והכי שונאות אותנו שיש על פני כדור הארץ? מה יכול לעודד אותי בלדעת את זה?"

"ואז הבת שלי אמרה לי: 'אבינתן הוא לא בידיים של החמאס, אבינתן בידיים של ה'". וזה תוך רגע אחד המשפט הזה יישר אותי. זה לא הרגיע אותי ועד שאבינתן חזר לא הייתי רגועה; אבל זה התאים למה שאני חושבת ולמה שאני מאמינה ולמה שאני מרגישה ומשתדלת ללמוד ומשתדלת ללמד, וזה אמת. ולאמת יש כוח. וברגע שהיא אמרה משפט כזה של אמת, זה החזיק אותי."

אז מה הוא רוצה ממני?

דברי הבת הצטרפו לדברים של הרב יצחק גינזבורג, הרבי של דיצה, שאמר לה: "ה' יכול הכול". והמשפט האחרון שלו: "תהיה ירידה לצורך עלייה גדולה". כל דבר שאנחנו עוברים בצד הכואב והקשה של החיים, בחושך, בירידה, זה לא כדי לחזור לאיפה שהיינו, אלא כדי שתהיה אחר כך עלייה. וזה יוביל אותנו להתקדמות, להתקרבות לה', לבירור עצמי, לקידום של הגאולה. שלושת המשפטים האלה: אבינתן בידיים של ה', ה' יכול הכול ותהיה ירידה לצורך עלייה גדולה, זה היה הקפסולת כוח שלי. וכל פעם שהמצב היה מייאש נורא, הזכרתי לעצמי את שלושת המשפטים האלה וזה נתן לי כוח, זה הרים אותי. אני משתדלת לחיות בתודעה שכל מה שקורה לי, זו השגחה אלוקית, זה רק ה'. ועל אחת כמה וכמה כל מה שקורה לציבור או לעם ישראל כולו... אני עושה כל מה שאני יכולה במישור הטבעי: בפגישות עם מדינאים, בארץ, בעולם, בתקשורת, בשיחות עם אנשים, בהכול. ועדיין, יחד עם זה, אני זוכרת שמי שבאמת קובע, זה הקדוש ברוך הוא. ואז אני שואלת את עצמי: אז מה הוא רוצה ממני במקום הזה?"

השליחות של החטופים

אור מספרת בין יתר דבריה על הקמת "פורום תקווה" של משפחות החטופים, ששמו להן שתי מטרות מרכזיות: להביא למרחב הציבורי שיח אמוני ואחריות לאומית.

"זה חלק מתחושת השליחות שאני הרגשתי. ברגע שאבינתן נחטף, הפסקתי להיות אדם פרטי והחיים שלי הפכו להיות הרבה יותר מחוברים לציבור, הרבה יותר גלויים לציבור וקשורים, משפיעים. ולכן האמירות היו צריכות להיות, מבחינתי, אמירות שהן נכונות ברמה כללית וציבורית, ולא רק מבחינה אישית שלי. זה בעיניי תהליך של גאולה, שאנחנו יוצאים מלהיות קהילות מפורדות ברחבי הגלות, ומתלכדים להיות עוד פעם אומה שהרוח שלה מתגלה באיזשהו אופן קולקטיבי."

"לי לאורך כל הדרך לא היה ספק שאם אני קשובה ונאמנה, עד כמה שאני מצליחה, למד הזו, לדבר ה', אז גם הסייעתא דשמיא גדלה, אז גם הסיכוי שאבינתן יחזור, הוא גדל. וככל שאני חלילה, מתעלמת מזה ולא סופרת את זה, אז אני מתרחקת מהסיבה שהאירועים קורים, כי כל מה שקורה זה

טועמיה

חיים זכו,

לימוד ליל שישי במכון מאיר
יום חמישי כ"ו בטבת
 רחוב המאירי 4, ירושלים

בואו לטעום
את האור של שבת
כבר בליל שישי

שיעורים

20:30 אור החיים על הפרשה

21:30 טועמיה עם הרב אורי שרקי

23:00 אורות השבוע

עם הרב רן בן משה

צ'ולנט יוגש ללומדים

שאלות ופרטים: הרב שלומי רייזנר 0548827785

להיפתח לזוגיות לאחר שנות נישואין רבות

לפרנסת הבית, אני מתפנה לומר לך את מה שכל הזמן ידעתי, אבל חששתי לפרגן, שמא תאשימי אותי שרק את עושה ואני לא...
השיח הזה ביניהם, ריכך אותם ולאט לאט למדו בפגישה לשתף את קשייהם, רק לאחר שפירגנו זל"ז. הם למדו שאפשר ומותר לא להסכים על הכל ואין צורך להילחם בז"ז.

באחת הפגישות הם אמרו: "אמנם המצב בינינו עדיין רחוק מלהיות מושלם, אבל יכולנו לאכול ביחד ארוחת ערב, מבלי שיתחיל ויכוח. מבחינתנו, זה נס..."

שידרגנו את הקשר בזה שביקשתי מהם להיזכר מה גרם להם לרצות להתחתן. הם העלו חוויות שריגשו אותם וזכינו לראות חיך אמיתי על פניהם. כבר לא דיברנו על מטרת בואם הראשונה. הם ממשיכים להגיע, כשבכל פעם הם משתפים אותי בעוד "נס קטן".

כל מה שעשינו, זה רק לעצור את ההידרדרות ולהכניס לקשר: הקשבה, חמלה ואומץ לנסות שוב. הזוג הזה, הם מקרה אחד מני רבים שמגיעים אלי, כשכלו כל הקיצים, מרגש ומשמח אותי, כשגם אחרי שנות נישואין רבות, אפשר ללמוד לדבר אחרת, לחזור לאהוב, אולי אהבה אחרת, בוגרת יותר, כך שגם ילדיהם חשים את השינוי של הוריהם ולומדים שאף פעם לא מאוחר לתקן וליצור אווירה משפחתית יציבה ונעימה יותר. הצעתי להם בחיך שבמקום טקס פרידה, יעשו בקרוב טקס נישואין מחודש.

זא"ז. הם התרגלו לחיות עם כאב, עם חוסר הבנה למה כל אחד מתכוון, כך שהם מגיבים למה שכל אחד חושב שהשני מתכוון. מרוב שנים רבות שהם חיים ביחד, הם כבר בטוחים שהם יודעים ומכירים היטב את הכוונות שלהם. הם גם לא באמת יודעים, לבטא את רגשותיהם. ההגנות שעטו על עצמם מפני פגיעות, יוצרות מחסום ביניהם ואין דרכי גישה, כל אחד ללב השני.

בפגישה הזאת, עשינו סדר ושיקפתי להם את מצבם, כדי שיוכלו לראות ולהבין שהם לא חיים באמת כנשואים. בשלב הזה, הם יצאו מהפגישה, בתחושה שהם שני אנשים טובים שלא למדו כיצד להקשיב, להבין, וכיצד לנהל את רגשותיהם.

בפגישה השנייה, עדיין הם בטוחים שהכרחי להיפרד ויחד עם זאת, היו פנויים להקשיב לי.

ביקשתי מכל אחד מהם לשתף את השני, מה כל אחד רואה משהו חיובי בשני. הייתה שתיקה ארוכה. ואז היא הסתכלה עליו ואמרה: "אתה תמיד עבדת קשה בשביל המשפחה. לא אמרתי לך את זה אף פעם, אבל אני יודעת את זה." הוא הקשיב לה וניכר היה שמושהו בו התרכך. הוא חשב קצת ואז אמר: "תמיד כשאתי מהעבודה, הגעתי לבית נקי ומצוחצח ולארוחה טובה שמחכה לי".

"באמת? גם אתה אף פעם לא אמרת לי. תמיד הרגשתי שזה היה מבחינתך מובן מאליו, ללא הערכה כלפי".

"עכשיו שאני יודע שבאמת ראית כמה עבדתי קשה

לפני זמן מה, הגיע אלי זוג, בשנות השישים לחייהם. הם הגיעו לא כי הם רצו טיפול זוגי. כששאלתי למטרת בואם, הם אמרו לי שבאו כדי לבדוק איך להיפרד "יפה", אחרי כמעט שלושה עשורים של נישואין, ילדים ונכדים.

הבנתי שהם הגיעו להחלטה הזאת, אחרי שנים רבות שהם לא חווים באמת חיי נישואין. הם אמנם גרים בבית משותף, גידלו ילדים, יש להם נכדים, אבל הלב הזוגי לא פועם בהם.

אמרתי להם: "להיפרד תמיד אפשר. חיכתם עד עכשיו, בואו נחכה עוד קצת. לפני שנבדוק כיצד להיפרד, כדאי שנבדוק איך אתם מנהלים את חייכם".

"אנחנו רק רבים", היא אמרה. "הכול אצלו זה ביקורת או שתיקה".

והוא ענה בשקט: "כי היא כל הזמן רק מתלוננת. אני תמיד לא בסדר. אני מרגיש שאני לא יכול לנשום בבית הזה".

לא דיברתי איתם על אהבה וגם לא על תקווה. בשלב הזה, הם לא בשלים לכך.

ביקשתי מהם לתאר לי, כיצד האינטראקציה ביניהם ביום רגיל:

איך הם קמים, מה הם אומרים זה לזה במשך היום, מה קורה בארוחת ערב, מה קורה כשאחד מהם כועס וכן הלאה. ביקשתי גם לתאר לי את השבת, כשהם ללא הילדים והנכדים.

הסקתי מכך שהם לא רבים כי הם לא יכולים לסבול

חינוך עד הלב

אורית דהן
מנהלת נועם בנים
ומאמנת רגשית וזוגית

orittgvot@gmail.com

האיזון העדין: רגישות לצד חוסן
אבל כאן טמון המוקש, וכאן נדרשת אומנות ההורות.

אם נגדל ילדים שהם רק "רגישים", העולם בחוץ עלול למוטט אותם. הם יראו סבל וינסו לחדרה, או שייקחו על עצמם את כל הכאב של העולם. משה רבנו לא רק "רואה בסבלותם" ובוכה. מיד בפסוק הבא הוא רואה איש מצרי מכה איש עברי - והוא פועל. הוא מציל.

זהו השילוב המנצח שאליו אנחנו שואפים: רגישות שמובילה לעשייה, לא לקריסה. אנחנו רוצים לתת לילדים שלנו חוסן מפני עלבונות וקשיים אישיים על ידי הכרה בערכם העצמי. על ידי אהבה ללא תנאי. הבית צריך לתת להם את הכלים להתמודד ולראות בעין טובה ולא תמיד עין פוסלת.

העולם אינו מושלם ויש התמודדויות. תפקידנו לתת תחושת מסוגלות: "כשאתה רואה עוול - יש לך כוח לשנות". משה לא חיכה שמשיהו אחר יתערב. הוא לקח אחריות.

אנחנו לא יכולים להיות צמודים לילדים אבל אנחנו יכולים לצייד אותם בשלוש מתנות, שהן הירושה של משה רבנו:

האחת היא עמוד שדרה יציב שנבנה בבית אוהב ("ויגדל"), שמאפשר להם לעמוד זקופים מול כל רוח.

השנייה היא זוג משקפיים של רגישות ("וירא בסבלותם"), שלא מאפשרים להם להיות אדישים. והשלישית - אמון בכוח להשפיע טוב.

שלנו הוא לצקת לתוכם את הזהות, את הביטחון העצמי ואת הערכים.

זה הזמן שבו הילד בונה את עמוד השדרה הפנימי שלו. אם הבית מספק לו אהבה ללא תנאי, גבולות ברורים ותחושת שייכות ("אני עברי"), גם בתוך ארמון מצרי - יש לו הכוח לצאת החוצה. ה"ויגדל" חייב להקדים את ה"ויצא". ילד שיוצא לעולם לפני שגיבש "אני" יציב בבית, עלול להיסחף כמו עלה ברוח. נדרש מאיתנו להיות בית יציב ערכית. גם אם הילד פוגש דברים שונים ממה שהורגל, יש לו לאן להגיע ולברר את הדרך שבה ילך.

השלב השני: אימון המבט ("וירא בסבלותם")

חוזק ויציבות זה חשוב אך לא מספיק. הסכנה הגדולה של ילדים שגדלים ב"ארמון" היא האדישות. הבועה עלולה לאטום את הלב.

כאן משה מלמד אותנו את השיעור החשוב ביותר ברגישות. הפסוק ממשיך: "וַיֵּרָא גִבְרָתָם".

רש"י מסביר: "נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם". משה לא "ראה" טכנית. הוא הפעיל את הלב ובחר לא להסיט את המבט.

החינוך כיום שם דגש עצום על "הגשמה עצמית" ועל "האזר של הילד". פרשת שמות מזכירה לנו שחינוך אמיתי חייב לכלול אימון של "שרירי האמפתיה".

התפקיד שלנו הוא ללמד את הילד להרים את הראש מהמסך ולראות את החבר שיושב לבד בהפסקה. לראות את הקושי של המורה. לצאת מהעצמי ולהרגיש את האחר. ילד שיש לו רק ביטחון עצמי בלי רגישות - הוא ילד מנותק רגשית.

איך צומחים מנהיגים?

פרשת שמות מפגישה אותנו עם סוגיה חינוכית שעומדת על הפרק בימים אלו.

בקרב ממש מתחיל רישום לגני הילדים ומוסדות החינוך, ואנו כהורים מחפשים את המקום המושלם לילד שלנו. נתבונן בדרכו של משה רבינו.

משה הוא נסיך מצרי. הוא גדל בתוך "הבועה" הכי יוקרתית בעולם העתיק - ארמון פרעה. יש לו הכל: עושה, מעמד, הגנה, וניתוק מוחלט מהצרות של העבדים בחוץ.

אבל אז מגיע הפסוק: "וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה, וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו". זהו הרגע שבו הילד נחשף לסביבה. זהו הרגע שבו החינוך עומד למבחן.

כשאנחנו קוראים את הפסוק הזה כהורים, הוא מציף אותנו בשאלות הגדולות ביותר של חינוך ילדים: איך מכינים את הילד לרגע ה"ציאה"? איך מוודאים שכשהוא ייצא מהחממה שבנינו לו בבית הוא לא ישבר מול המציאות, אבל גם לא יהפוך לאדיש כלפיה? איך נווטו בין החשש שלנו שהילד יושפע מהסביבה באופן שלילי לבין הרצון לתת לילד עמוד שדרה להתמודד ולהוביל.

השלב הראשון: הבית כמטען אנרגטי ("ויגדל משה")

לפני שמושה "יוצא", הוא "גדל". חז"ל מספרים לנו שלמרות שגדל בארמון מצרי, מי שהניקה אותו וגידלה אותו בשנותיו הראשונות הייתה יוכבד אימו. הבית אינו מקלט שנועד לבדוד את הילד מהעולם לנצח. הבית הוא "תחנת טעינה". בשנים שבהן הילדים אצלנו, בתוך ה"תיבה" המוגנת, התפקיד

הלב של משה רבנו

בפרשת "שמות", אנו מתחילים ספר חדש ומרגש. בני ישראל נמצאים במצרים בתקופה קשה מאד, והמלך פרעה מעביד אותם בפרך. בתוך כל הקושי הזה, גדל משה רבנו דוקא בארמון המלך. היה לו הכל: אוכל טוב, בגדים יפים וחיים שקטים ובטוחים.

התורה מספרת לנו שכאשר משה גדל, הוא לא נשאר לנוח בנעימים בארמון. הפסוק אומר: "ויצא אל אחיו וירא בסבלתם". משה החליט לצאת החוצה, להסתכל בעיניים על הסבל של בני ישראל, והלב שלו כאב יחד אתם.

מנין היה למשה האמץ לעזב את הפאר שלו ולדאג לאחרים? הסבה היא הרגישות והאחריות. משה הבין שגם אם לו טוב, הוא לא יכול להיות שמח באמת לשאחרים סובלים. הוא בחר לפתח את העיניים ולראות איפה הוא יכול לעזור.

המעשים הללו של משה - הדאגה לכל אדם והנכונות לשאת בנטל עם חברו - הם אלו שהפכו אותו להיות המנהיג הגדול של עם ישראל. ה' ראה שלמשה אכפת מאחרים, ולכן בחר בו לגאול את העם.

ממשה רבנו אנו לומדים שעור חשוב לחיינו: כשאנחנו רואים חבר בכתה שקצת עצוב לו, או אח שזקוק לעזרה, בואו נפתח את הלב ונהיה שם בשבילם. כשאנו מגלים אכפתיות, אנחנו הולכים בדרך של משה ומביאים הרבה אור לעולם.

יש, ערוץ הילדים

שאלוח בפרשה

1. מי היה המלך הרשע במצרים?
2. איפה החביאה אמו של משה את התבה?
3. מי מצאה את משה בתבה?
4. האם העם האמין למשה ולאהרן שה' רוצה לגאל אותם?
5. מה עשה פרעה לאחר שמשה ואהרן באו אליו בפעם הראשונה?
6. על מה התלונן משה לפני ה' בסוף הפרשה?

מצאו למה התמונות רומזות
התשובה בפרשה

חידה חדגא
מהיכן למדו חז"ל שבמצרים נולדו "שישה בכרס אחת"?

תחרות "המסע לבר המצווה" מתקרבת
לשליבים האחרונים! צפו בפרקים החדשים באתר ערוץ מאיר לילדים!

מי שהיה רוכב על סוס והפסיק, זה אמר שהוא פרש או לא?...
פעם "טי-שרט" הלכה ברחוב נפלה לבור, אבל אל תדאגו היא חולצה...
הטענתי את הקוטג' כי היה לו רק 3%...
מי שיהיה רוכב על סוס והפסיק, זה אמר שהוא פרש או לא?...
פעם "טי-שרט" הלכה ברחוב נפלה לבור, אבל אל תדאגו היא חולצה...
הטענתי את הקוטג' כי היה לו רק 3%...

הבריאה

מאת יוסי שחר
להזמנת סדנאות קוויקס: 0549-256994

צבעו האדום הוא חלודה, אך בקטבים יש קרח מים ופחמן דו חמצני!

מדוע כוכב מאדים כל כך מיוחד?

אולי יש שם חיים מיקרוסקופיים! ומדענים חושבים שיש לו סביעות קטנות בגלל ירחיו.

סופות אבק מכסות את כל הכוכב! וסביעות קלשות לא ידעתי!

מאדים מרתק - אולי ביתנו הבא בחלל! הידעת?

באור תחיית המתים סרה הקנאה מיסודה. לעתיד לבוא נאמר ונתתי לכם לב בשר, לב בוסר בחלקו של חברו. מתברר אז הגורל המוחלט של כל יחיד, ורואה הוא את אשרו במילואו במנת כוסו. מי שבא עד הרום הזה, שאור תחיית המתים מתנוצץ עליו במילוי, כבר סרה מדת הקנאה ממנו מיסודה, ואין עצמותיו מרקיבים, מאחר שסבת הרקבון, שהיא עצבונא דגופא, הבלי דגרמי וקטנות הנחשית, בטלה ממנו, ורואה עולמו בחייו, ולבו שמח בכל עמלו, הרי הוא טוב עין במלוא המדה. שמונה קבצים ז, כ

על סדר היום הרב שלמה אבינר

הרב קוק כתב (שמו"ק ז, ר"א): "שואלים במה זכה דורנו לגאולה. התשובה פשוטה היא, הוא זכה מפני שעסק במצוה היותר גדולה שבכל המצוות, במצווה השקולה ככל התורה כולה, מפני שהוא עסק בגאולת ישראל. ולא רק עסק, אלא הוא עוסק ויעסוק בלא הרף בגאולתו, וכח אלהי זה מרוממהו ומשגבהו בישועה".
3. במלחמה, מתעוררת הלאומיות, המסירות, ולכן מתוך כך האהבה לרכוש הרוחני התרבותי של האומה, ומתוך כך תשובה.

ששתייתו מביאה חברתיות, שהוא מפגין אופי מסוים, ולשכנע אותם שזה דווקא מתאים. מה שנקרא במורה נבוכים: איזהו חכם? היודע דבר בסיבותיו.
אם כן, יש לדעת מה התרומה הנפשית שהיא הכי קרובה לדור שלנו, ובמיוחד לצעירים. אם כן, זו ארץ ישראל. בשביל ארץ ישראל, בנו את הארץ במסירות נפש, עלו לארץ במסירות נפש, הקימו את המדינה במסירות נפש, נלחמו בכל המלחמות במסירות נפש, כולל במלחמה הנוכחית. מרן

חזרה בתשובה

ש: למה יש תופעה לאחרונה (במיוחד של צעירים) של חזרה בתשובה?
ת: 1. איננו יודעים את היקף התופעה, האם מדובר בכודדים או בתנועה שלמה, ואנו גם לא יודעים אם מדובר בהתעוררות רגעית או במהלך מתמשך, אבל באופן עקרוני הקשר בין תשובה ובין מלחמה מובן.
2. משל למה הדבר דומה? הרוצה לעניין אנשים שקנו מוצר מסוים, צריך לקשר אותו לדבר שאהוב עליהם, כגון שהוא נותן בריאות, שהוא טעים,

הרב חגי לונדין ר"מ במכון מאיר

שיאמר לבני ישראל? ונענה: "אהיה אשר אהיה שלחני אליכם". המטרה שלנו בעולם איננה רק בהווה אלא בעיקר בעתיד, ב"אהיה אשר אהיה". בשביל להיגאל ממצרים חייבים לשאת את המבט מעבר לשעבוד של המציאות הנוכחית ולהביט אל העתיד; אל מה שהולך להיות. מי שמביט על המצב הנוכחי יכול להתמלא בייאוש, מי שמביט על הנצח רואה כיצד עם ישראל הולך ונגאל ממצרים בכל דור ודור. כיצד הפרעונים וצירי הרשע קורסים גם בדור שלנו. בעיקר בדור שלנו.

אהיה אשר אהיה

פרשת שמות עוסקת - כשמה - בשמות. השמות של בני ישראל שירדו למצרים; השמות של המיילדות; השם של משה; ושמו של הקדוש ברוך הוא. מהו שם? שם הוא המהות של הדבר, הייעוד שלו. בפרשת שמות אנו שומעים פעם ראשונה את השם "עם בני ישראל" דווקא מפי פרעה; גם השם "משה" ניתן מאת בת פרעה. לעיתים צריך דווקא כוח חיצוני כדי להזכיר לנו מה השם שלנו; מהי הזהות שלנו. לעתים זה פרעה. לעיתים זו איראן. לעיתים זה בית המשפט העליון. השם החשוב ביותר בפרשה הוא שמו של ה'. משה שואל מה השם

**שבע שנים לפטירתו של
מו"ר הרב אלישע וישליצקי זצ"ל**

**ביום רביעי, כ"ה טבת תשפ"ו (14.1) משעה 10:15
בבית המדרש הירושלמי בבית אורות, הר הזיתים**

התנסות	10:15 - 10:45
הקנת קטני חיים וחסרות - הרב אלישע וישליצקי זצ"ל	10:45 - 11:00
הרב חן חלמיש - ראש בית המדרש הירושלמי לכונני צבא - בית אורות	11:00 - 11:30
ארוז אלף - תחברת הלימוד של הרב אלישע	11:30 - 11:45
נציג משפחת וישליצקי היו	11:45 - 12:15
הרב דני שרחטון - שדרות	12:15 - 12:45
תפילת מנחה וארוחת צהרים קלה	12:45 - 13:30
במה פתחה לקבל (טו של חמש דקות כא)	13:30 - 14:30
זנה היה הרב אלישע בשבילי?	
הרב משה לוי - ראש ישיבת הרצליה	14:30 - 15:00
הרב יעקב ידי - ראש ישיבת כרמיאל	15:00 - 15:30
אזכרה בבית העלמין בהר הזיתים	16:00

'הרצים' להחכים, החפצים לטהר, השואפים להעמיק -
הולכים הם בעקבות, לא מחילים בעצמם ולא סטיימים סין וענשין,
מעים הם בעקבות הדורות, מנסים להתחבר לעקבות המקורות,
מברכים את חוליותם בעקבות שאר החוליות ואינם חיים לבד
(הרב אלישע וישליצקי זצ"ל)

חברים ומשפחת וישליצקי

אתה השגריר למצווה!

**בחודש אדר, זו ההזדמנות שלך
לקחת חלק במצוות מחצית השקל!**

קבל קופת צדקה מטעם מכון מאיר,
הנה אותה בבית הכנסת או במקום מרכזי
וזכה את הרבים! בידיים שלך להצמיח תורה
ולהוסיף אהבה ואמונה בעם ישראל!

לאחר מילוי הפרטים נציגי המכון
ייצרו איתך קשר וישלחו אליך קופה

לפרטים - סרקו
את הברקוד: